

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku [...] Bank Polska S.A. w [...] przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w [...] z udziałem zainteresowanych: [...] o podstawę wymiaru składek, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 października 2017 r., zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 maja 2017 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] postanowieniem z dnia 4 maja 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez odwołującą się [...] Bank Polska S.A. w [...] od wyroku wymienionego Sądu Apelacyjnego z dnia 8 grudnia 2016 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w [...] i oddalającego odwołanie od decyzji organu rentowego, ustalającej, że podstawa wymiaru i składka na ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonej K. D. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia u odwołującej się wynosi „0”.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, skoro przedmiotem sprawy nie było

podleganie ubezpieczeniom zdrowotnym, ale była nią kwestia uwzględnienia przychodu uzyskanego przez ubezpieczoną z tytułu umowy zlecenia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne u swojego pracodawcy – M. Sp. z o.o. w B. - na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, to przedmiotem sporu, a w konsekwencji przedmiotem zaskarżenia była jedynie wysokość należnych składek od zwiększonych podstaw wymiaru na ubezpieczenia opisane w zaskarżonej decyzji. Konkretnie zaś przedmiotem sporu była wyłącznie wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne. Tak rozumiana wartość przedmiotu sporu wynosiła 114 zł, wobec czego skarga kasacyjna odwołującej się była w myśl art. 398² § 1 k.p.c. niedopuszczalna i na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. podlegała odrzuceniu.

Odwołująca się [...] Bank Polska S.A. w [...] wniosła do Sadu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sadu Apelacyjnego z dnia 4 maja 2017 r., zaskarżając to postanowienie i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest: 1) art. 398² § 1 k.p.c., przez odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy została ona złożona w sprawach, w których skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia; 2) art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez jego zastosowanie, mimo że nie zachodziły okoliczności uzasadniające jego zastosowanie i odrzucenie skargi kasacyjnej.

Powołując się na tak skonstruowane zarzuty, żaląca się wniosła o uchylenie, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. zdanie pierwsze k.p.c., zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oceniane w niniejszym postępowaniu zażalenie nie jest uzasadnione.

Wstępnie Sąd Najwyższy zauważa, że w jego orzecznictwie był wyrażany pogląd, zgodnie z którym w sprawie określonej jako „o składki na ubezpieczenie zdrowotne”, w której organ rentowy ustalił „zerową” podstawę i wymiar składek na

ubezpieczenie zdrowotne z uwagi na niepodleganie danej osoby ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią, na podstawie których osoba ta wykonywała pracę na rzecz swojego pracodawcy (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej), w istocie spór dotyczy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu. W stanowisku tym podkreślano, że ubezpieczenie zdrowotne ma charakter ubezpieczenia społecznego, bowiem ubezpieczenie to jest rodzajem ubezpieczenia społecznego, zaś jego odrębność wynika przede wszystkim z faktu odmiennego przedmiotu ochrony oraz odrębności organizacyjnej. W rezultacie Sąd Najwyższy przyjmował, że - stosownie do art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. - sprawa o objęcie obowiązkiem tego ubezpieczenia jest sprawą, w której skarga kasacyjna przysługuje bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia z dnia 19 lutego 2013 r., II UZ 129/12, LEX nr 1427732; z dnia 14 maja 2013 r., II UZ 19/13, LEX nr 1427734; z dnia 6 czerwca 2013 r., II UZ 39/13, LEX nr 1331303; z dnia 17 maja 2013 r., II UZ 21/13, LEX nr 1619028; z dnia 17 maja 2013 r., II UZ 22/13, LEX nr 1619029; z dnia 17 maja 2013 r., II UZ 20/13, LEX nr 1555546; z dnia 14 maja 2013 r., II UZ 17/13, LEX nr 1427733).

W postanowieniu z dnia 16 lutego 2017 r., II UZ 76/16 (LEX nr 2242372), a następnie w postanowieniach z dnia 14 września 2017 r., II UZ 47/17 i z dnia 5 października 2017 r., II UZ 58/17 (dotychczas niepublikowanych), Sąd Najwyższy, rozpoznając zażalenia tego samego płatnika składek w tożsamym stanie faktycznym i prawnym, zajął jednakże stanowisko, że dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawie, ograniczonej jedynie do kwestii wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne, jest - zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. - uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia. W uzasadnieniu tych postanowień wywiedziono, a Sąd Najwyższy w obecnym składzie stanowisko to oraz towarzyszącą mu argumentację w pełni podziela, że zaprezentowany na wstępie rozważań pogląd nie uwzględnia, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres rozpoznania sądu wyznacza treść decyzji organu rentowego. Powyższe stanowisko jest natomiast poparte utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (por. pośród wielu postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831 i z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPIUS 2000 nr 15, poz. 601, a także wyroki: z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 309/09, LEX nr 604210 i z dnia 26 maja 2011 r., II UK 360/10, LEX nr 901610).

Należy w związku z tym podkreślić, że zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja organu rentowego określa jedynie podstawę wymiaru i wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne dla ubezpieczonej K. D. Dlatego wypada stwierdzić, że zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.), indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego rozpatruje dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się zaś sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń (ust. 1). Do spraw, o których mowa w ust. 1, nie należą sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne, należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych (ust. 2). Zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych została więc wydana w ramach kompetencji przyznanych mu właśnie na podstawie art. 109 ust. 2 powyższej ustawy i dotyczy wymiaru i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne, a nie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, co do którego - w sprawach wątpliwych (gdy objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym z mocy prawa nie jest konsekwencją objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi) może wypowiadać się wiążąco Narodowy Fundusz Zdrowia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2015 r., I UK 251/14, LEX nr 1712806 i powołane tam orzecznictwo i piśmiennictwo). Nie można zatem przyjmować, że przedmiotem rozpoznania Sądu w niniejszej sprawie było podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu, skoro nie należy to do kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych a rozstrzyganie sporu o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym nie należy nawet do drogi postępowania przed sądem powszechnym - sądem ubezpieczeń społecznych (art. 109 ust. 5 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). W rezultacie dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawie ograniczonej jedynie do

kwestii wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne, jest - zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. - uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia, a skoro ta w niniejszej sprawie bez wątpienia jest niższa niż 10.000 zł, to odrzucenie skargi kasacyjnej ma oparcie w art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.

kc